

KOMENTARZ EKONOMICZNY

17 kwietnia 2018

Nowe (niezbyt kosztowne) projekty rządowe

W weekend podczas konwencji PiS premier Mateusz Morawiecki przedstawił zestaw nowych planowanych działań rządu. Od przyszłego roku CIT dla małych firm ma zostać obniżony do 9% z 15%. Nastąpić ma także proporcjonalizacja składek do ZUS dla małych przedsiębiorców. Rząd planuje przeznaczyć kolejne środki na budowę dróg oraz na dodatkowe wsparcie dla seniorów i rodzin. Szacujemy, że realizacja wszystkich powyższych programów zwiększy deficyt finansów publicznych o ok. 4,5 mld zł rocznie (0,2% PKB), czyli w sposób nieznaczny. Szacujemy, że w 2019 r. reguła wydatkowa pozwoli na wzrost wydatków publicznych o co najmniej 30 mld zł. Część tej kwoty pochłonie zapewne wzrost wydatków na programy już istniejące (choćby niższy wiek emerytalny), ale wydaje się to do pogodzenia z realizacją nowych propozycji rządu, których koszt jest umiarkowany.

Obniżka CIT dla małych firm

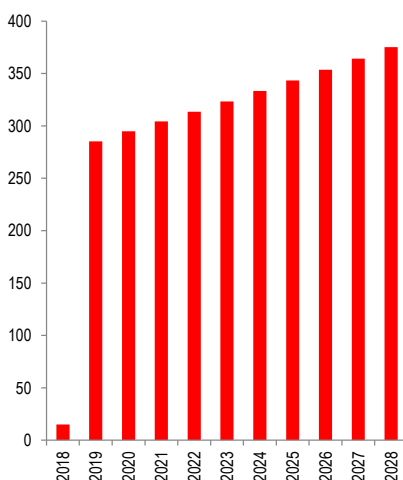
Premier zapowiedział kolejną obniżkę stawki CIT dla „małych i średnich” firm. Zapewne chodzi jednak o tzw. małych podatników, czyli podmiotów, w których wartość przychodu ze sprzedaży nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym złotowej równowartości 1,2 mln euro – tak jak w przypadku poprzedniej obniżki CIT. Już z początkiem 2017 r. małych podatników obowiązuje stawka CIT 15% zamiast 19%. Według zapowiedzi premiera ma ona być zredukowana do 9%. Gdy szykowano pierwsze obniżenie stawki Ministerstwo Finansów oszacowało, że uprawnionych do skorzystania z preferencyjnej stawki będzie ok. 90% podatników CIT, czyli ok. 400 tys. podmiotów. Koszt dla budżetu w postaci ubytku we wpływach był wówczas szacowany na 270 mln zł rocznie (czyli zaledwie 1% rocznych wpływów z CIT). Biorąc pod uwagę, że nowa obniżka miałaby być o połowę większa a wpływy CIT wzrosły o 13% w ub.r., można oszacować koszty na **400-450 mln zł rocznie**.

Przy pierwszej obniżce zastrzegano, że korzyści z uszczelnienia systemu podatkowego mogą w całości zrekomensować wyliczony koszt dla budżetu, ale nie dysponujemy danymi pozwalającymi ocenić czy tak się stało. Premier wskazał na wzrost łącznych przychodów z CIT w 2017 r. jako dowód na to, że przy niższej stawce CIT dla większości podatników można osiągnąć wyższe wpływy. Przytoczona liczba dotyczy jednak roku, w którym nastąpiło zaskakująco silne ożywienie gospodarcze, co pomogło osiągnąć wyższe przychody podatkowe. Dodatkowo, warto pamiętać, że zmiana podatku dotyczy wprawdzie licznej grupy, ale niewielkich firm, których udział w łącznych przychodach sektora przedsiębiorstw jest umiarkowany. Ministerstwo Finansów poinformowało, że nie ma gotowych szacunków kosztu dalszej obniżki CIT, bo ten zależy od obranego wariantu.

Mała firma, mały ZUS

Zapowiedź obniżenia składek ZUS dla małych firm przez powiązanie podstawy do naliczania składki z osiąganymi przychodami to najwyraźniej ten sam projekt, który Ministerstwo Rozwoju proponowało już rok temu (zgadza się kwota progowa dla beneficjentów – przychody średnio nie mogą przekraczać 5300 zł / m-c). Liczba przedsiębiorców, którzy mogliby skorzystać z tej zmiany to według Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Rozwoju ok. 180 tys. spośród ok. 500 tys. spełniających kryterium przychodowe (rozwiązanie nie będzie atrakcyjne dla przedsiębiorców działających poniżej 2 lat, którzy, już teraz mogą płacić niższe składki, tzw. „mały ZUS”). Koszty projektu oszacowane rok temu w oparciu o indywidualne dane podatników wyniosły **ok. 300 mln zł / rok** (rosnąc każdym kolejnym rokiem trwania). W projekcie sprzed roku ubytek wpływów do FUS miał być pokryty większą dotacją/pożyczką z budżetu centralnego.

Koszt obniżenia składek ZUS, mln zł

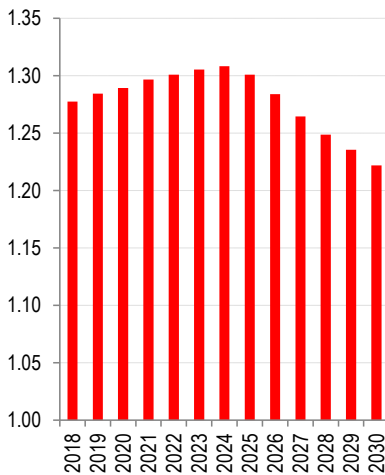
DEPARTAMENT ANALIZ EKONOMICZNYCH:

al. Jana Pawła II 17 00-854 Warszawa fax 22 586 83 40
 email: ekonomia@bzwbk.pl Strona www: skarb.bzwbk.pl
 Piotr Bielski 22 534 18 87
 Marcin Luziński 22 534 18 85
 Grzegorz Ogonek 22 534 19 23
 Konrad Soszyński 22 534 18 86
 Marcin Sulewski 22 534 18 84

DEPARTAMENT USŁUG SKARBU:

Poznań 61 856 5814/30
 Warszawa 22 586 8320/38
 Wrocław 71 369 9400

Koszty wyprawki, mld zł

Wyprawka dla uczniów

300 zł subwencji jednorazowo w roku na każde dziecko w wieku szkolnym, niezależnie od dochodów rodziców, to naszym zdaniem koszt dla budżetu 2019 **ok. 1,3 mld zł rocznie**. Na podstawie naszych prognoz demograficznych oszacowaliśmy, jak ta suma będzie się zmieniała w kolejnych latach. Będzie ona dość stabilna, lekko rosnąc do 2024 r., a po tej dacie obniżając się do ok. 1,2 mld zł w 2030 r.

Minimalna emerytura dla kobiet wielodzietnych

Według propozycji rządu, prawo do emerytury minimalnej uzyskałyby kobiety, które urodziły co najmniej czworo dzieci. Dotychczas prawo do emerytury minimalnej kobiety uzyskiwały po 20 latach stażu pracy. Do stażu wliczają się lata składkowe (czyli pracy) i część nieskładkowych (okresy studiów oraz pobierania zasiłków), przy czym te ostatnie mogły stanowić max. 25% stażu.

Rząd nie podał szacunkowych kosztów tej propozycji i ich precyzyjna ocena wydaje się dużym wyzwaniem. Nie wiemy nawet, czy przepisy miałyby obejmować wszystkie żyjące kobiety (również te, które rodziły dzieci lata temu), czy tylko te, które dopiero będą rodziły dzieci. Niemniej, zgrubne szacunki sugerują, że koszty dla budżetu nie będą duże.

W 2017 r. kobiety pobierające emeryturę niższą od minimalnej (1000 zł) stanowiły ok. 8,5% emerytek (nominalnie było ich ok. 260 tys.). Z tego 3,8 pp pobierało emeryturę w przedziale 900-1000 zł, 3,1 pp w przedziale 700-900 zł, 1,3 pp w przedziale 500-700 zł a 0,3 pp poniżej 500 zł. Szacujemy, że kobiety te pobierały średnio ok. 820 zł. Odsetek czwartych i kolejnych urodzeń w ogólnej liczbie urodzeń regularnie się obniża (w 2016 r. wyniósł 4,4%), ale wg nas można przyjąć, że wśród kobiet będących obecnie w wieku emerytalnym wynosił średnio ok. 12%. Zakładając, że odsetek kobiet bezdzietnych w tej grupie to ok. 10%, oznaczałoby to, że niecałe 11% obecnych emerytek mogłoby liczyć na wyrównanie świadczenia do poziomu emerytury minimalnej. To z kolei oznaczałoby roczny koszt wyrównania **ok. 50 mln zł rocznie**, czyli w zasadzie pomijalny.

Do tego należałoby dodać koszt emerytur minimalnych dla tych kobiet w wieku emerytalnym, które nie otrzymują żadnego świadczenia (bo na przykład nie przepracowały ani jednego dnia). Tą kwotę szacujemy na **ok. 300 mln zł rocznie**.

Z czasem te obciążenia powinny maleć, wraz z malejącym odsetkiem czwartych urodzeń w kolejnych rocznikach. Gwarancja emerytury minimalnej tworzy wprawdzie nową zachętę do dezaktywizacji zawodowej kobiet, ale naszym zdaniem mało prawdopodobne jest istotne zwiększenie dzietności w kolejnych latach z tego powodu.

Większe środki na drogi

Premier Morawiecki zapowiedział przeznaczenie 5 mld zł na program budowy i remontów dróg lokalnych. Środki zostaną zapewne wykorzystane w ciągu kilku lat, w tym w 2018 r. ok. 1,5 mld zł. Można więc założyć dodatkowy koszt **ok. 2 mld zł rocznie** od 2019 r.

Dostępność+

Kolejną propozycją rządu jest ułatwienie poruszania się w przestrzeni publicznej osobom starszym, słabszym i niepełnosprawnym. [Rząd planuje](#) przeznaczyć na ten program 23 mld zł w latach 2018-2025, przy czym poza środkami budżetowymi wykorzystane zostaną środki unijne, fundusze norweskie i EOG. Wkład publicznych środków krajowych to 8,2 mld zł, z czego zaledwie **344 mln zł** ma pochodzić z budżetu państwa.

Inne propozycje

Inne pomysły rządu, które pojawiły się na konwencji PiS, to m. in. ułatwienia w handlu dla rolników, premie dla matek, które szybko urodzą drugie dziecko, darmowe leki dla kobiet w ciąży, bony dla młodzieży na zajęcia kulturalne i sportowe oraz „kompleksowe rozwiązania, które będą kierowane do rodzin, seniorów, ludzi młodszych, młodzieży”. Na razie szczegółów brak.

Podsumowanie

Szacujemy, że realizacja wszystkich powyższych programów może zwiększyć deficyt finansów publicznych w 2019 r. o **ok. 4,5 mld zł rocznie** (0,2% PKB), czyli nieznacznie. Szacujemy, że w 2019 r. reguła wydatkowa pozwoli na wzrost wydatków publicznych o co najmniej 30 mld zł, czyli o wiele więcej. Część tej kwoty pochłonie zapewne wzrost wydatków na programy już istniejące (choćby niższy wiek emerytalny), ale wydaje się to do pogodzenia z realizacją nowych propozycji rządu, których koszt jest umiarkowany.

Niniejsza publikacja przygotowana przez Bank Zachodni WBK S.A. ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi oferty ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna lub sprzedaży jakiegokolwiek instrumentu finansowego. Informacje przedstawione w niniejszej publikacji nie mają charakteru porad inwestycyjnych ani doradztwa. Podjęto wszelkie możliwe starania w celu zapewnienia, że informacje zawarte w tej publikacji nie są nieprawdziwe i nie wprowadzają w błąd, jednakże Bank nie gwarantuje dokładności i kompletności tych informacji oraz nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystywanie tych informacji oraz straty, które mogły w konsekwencji tego wyniknąć. Prognozy ani dane odnoszące się do przeszłości nie stanowią gwarancji przyszłych cen instrumentów finansowych lub wyników finansowych. Bank Zachodni WBK S.A., jego spółki zależne oraz którykolwiek z jego lub ich pracowników mogą być zainteresowani którąkolwiek z transakcji, papierów wartościowych i towarów wymienionych w tej publikacji. Bank Zachodni WBK S.A. lub jego spółki zależne mogą świadczyć usługi dla lub zabiegać o transakcje z którąkolwiek spółką wymienioną w tej publikacji. Niniejsza publikacja nie jest przeznaczona do użytku prywatnych inwestorów. Klienci powinni kontaktować się z analitykami Banku oraz przeprowadzać transakcje poprzez jednostki Banku Zachodniego WBK S.A. w jurysdykcjach swoich krajów, chyba że istniejące prawo zezwala inaczej. W przypadku tej publikacji zastrzeżone jest prawo autorskie oraz obowiązuje ochrona praw do baz danych.

W sprawie dodatkowych informacji, dostępnych na życzenie, prosimy kontaktować się z: Bank Zachodni WBK S.A., Pion Zarządzania Finansami, Departament Analiz Ekonomicznych, al. Jana Pawła II 17, 00-854 Warszawa, Polska, telefon 22 534 1887, e-mail: ekonomia@bzwbk.pl, www.bzwbk.pl